

EU-Hof: Uitgevers hebben geen recht op wettelijk collectieve vergoedingen

November 2015 wees het Europese Hof van Justitie vonnis in de 'Reprobel-zaak': een Belgische rechtszaak rond de vraag of uitgevers recht hebben op vergoedingen vanuit het reprorecht (vergoedingen voor kopiëren door bedrijven van artikelen uit kranten, boeken, etc). De uitspraak lijkt ook voor het (Nederlandse) Leenrecht en de Thuiskopievergoedingen belangrijke gevolgen te krijgen.

Steun ons en mail uw Buma/Stemra-nummer!

De VCTN (de Vereniging van Componisten en Tekstdichters Ntb) is inmiddels veruit de grootste vereniging voor muziek-auteurs in Nederland, met jonge en oude leden, verspreid over alle muziekgenres. Voor erkenning van onze vereniging vraagt Buma/Stemra ons (jaarlijks) een ledenlijst met Buma/Stemra-nummers aan te leveren aan een onafhankelijke accountant.

Wij vragen daarom onze leden, voor zover u dat nog niet heeft gedaan, ons te steunen en ons uw 7-cijferige Buma/Stemra-relatienummer te mailen.

Hoe meer leden, hoe groter het verschil dat wij kunnen maken!

Kort gezegd bepaalde het Hof het volgende: het auteursrecht is een exclusief recht, waarmee een auteur kan handelen, onder meer door te kiezen om een muziekuitgever in de arm te nemen (die dan een deel van de auteursrechtelijke vergoedingen als beloning voor zijn werkzaamheden claimt). Europese Lidstaten hebben echter het recht uitzonderingen op dit exclusieve recht te maken. Bijvoorbeeld voor het kopiëren door bedrijven (het genoemde reprorecht), het kopiëren van muziek en beeld door consumenten (thuiskopieën) of voor het uitlenen van boeken, cd's en dvd's door bibliotheken (het leenrecht). Daartegenover staat dat, als een lidstaat besluit een stukje van het individuele recht op deze wijze te 'ontegenen', er een vergoeding

moet komen voor het feit dat de auteur niet langer in staat is zijn recht te verhandelen. Die vergoeding wordt voor de genoemde rechten in Nederland geïncasseerd door Stichting Reprorecht, Stichting de Thuiskopie en Stichting Leenrecht. Omdat de vergoeding een compensatie biedt voor het niet meer individueel kunnen verhandelen van het recht, komt hij, aldus het Hof, alleen de auteur toe en niet zijn contractpartij: de auteur immers wordt mede gecompenseerd omdat hij het betreffende stukje recht niet meer bezit om (als hij dat zou willen) aan een uitgever over te dragen. Hij kan niet overdragen wat hij niet heeft. Uitgevers kortom, hebben daarom logischerwijs geen aanspraak op een deel van de vergoeding: het recht kan simpelweg niet aan hen overgedragen worden. Hoewel het Hof deze gedachtegang uiteraard met betrekking tot het Belgische Reprorecht uitzenzette, lijkt geen reden te bedenken waarom de redenering niet ook voor het Nederlandse Reprorecht, het

Nederlandse Thuiskopie-stelsel en het Nederlandse Leenrecht zou gelden.

Voor de 'gewone' Buma/Stemra-vergoedingen heeft de uitspraak overigens geen gevolgen: voor openbaarmakingen (Buma) en verveelvoudiging (Stemra) is een auteur gerechtigd individueel te kiezen of hij zijn eigen rechten uitoefent, of hij zich aansluit bij Buma of Stemra en of hij in zee gaat met een muziekuitgever. Slechts bij wettelijke vergoedingsrechten (een systeem waarvan wel eens door Buma/Stemra beweerd is dat het 'zwakker' zou zijn dan een exclusief recht) heeft de auteur een onvervreembare positie.

De VCTN is daarom van mening dat muziekuitgevers niet langer eenderde van de auteursvergoedingen Thuiskopie en Leenrecht mogen ontvangen (bij elkaar ging tot op heden jaarlijks een bedrag van ongeveer 1 miljoen euro, naar nu blijkt ten onrechte, via Stemra naar muziekuitgevers). Een standpunt dat de Ntb en VCTN vertegenwoordigers in diverse besturen de afgelopen en de

Nieuwe plannen Europese Commissie

Bij het ter perse gaan van dit nummer werden de plannen voor wetswijziging van de Europese Commissie bekend. Deze schrijven enerzijds verplichte transparantie in afrekeningen tussen producenten/uitgevers en artiesten/auteurs voor (waardoor ze kleine verbeteringen van de positie van makers inhouden), maar bieden anderzijds Europese Lidstaten de mogelijkheid in de nationale wet alsnog een recht op meedelen in wettelijk verplichte vergoedingen voor uitgevers op te nemen. Angad-Gaur: "Het is triest om te zien hoe snel de Europese Commissie er bij lijkt te zijn om een voor auteurs gunstige uitspraak van het Europese Hof te willen corrigeren, terwijl de fundamentele ingrepen in het auteursrecht die voor zowel artiesten als auteurs essentieel zijn, telkens weer uitblijven. De plannen zijn met een gerust hard een tegenvaller te noemen: niets over een digitaal Leenrecht, niets over een eerlijk deel voor artiesten uit streaming-inkomsten, niets over Europese harmonisatie van Thuiskopie- en Leenrechtssystemen ... Het mag helder zijn dat wij, samen met onze internationale partners, de Europese politiek zullen oproepen dit voorstel niet te volgen en op het gebied van bescherming van auteurs en artiesten uit te breiden. Als de Europese Commissie het plan toch zou doordrukken, zullen wij de Nederlandse regering vragen geen gebruik van de nieuwe mogelijkheid te maken.

Voor de huidige discussie maken de plannen overigens geen verschil: op dit moment dient de huidige wet gevolgd te worden en hebben uitgevers - zoals impliciet ook uit de plannen van de Commissie blijkt - geen recht op Thuiskopie- of Leenrechtvergoedingen."

komende maanden hebben uitgedragen en zullen uitdragen. Ntb- en VCTN-secretaris Erwin Angad-Gaur (namens Ntb tevens bestuurslid van Stichting de Thuiskopie en Stichting Leenrecht): "Laten we helder zijn, hoewel het misschien gek klinkt: Stemra is niet echt te verwijten dat er de afgelopen jaren ten onrechte miljoenen euro's naar uitgevers gingen die naar componisten en tekstschrijvers hadden moeten gaan. Het auteursrecht is juridisch constant in beweging en is in

zijn details ingewikkelder dan op het eerste gezicht wel eens lijkt. Internationaal, door heel Europa, is ten onrechte geld aan uitgevers betaald, omdat overal een (achteraf) verkeerde interpretatie aan de regels werd gegeven. De juiste interpretatie is die van de hoogste rechter en die heeft zich pas nu echt duidelijk uitgesproken. Wel is het zo dat, nu het Hof deze, strikt juridische en logische uitleg van de Richtlijnen heeft gegeven, er vanuit deze vergoedingen uiteraard geen

geld meer naar muziekuitgevers mag gaan en auteurs het volle bedrag moeten krijgen waar zij recht op hebben. Wij vragen Stemra daaraan mee te werken en zijn repartitiegereguleeringen aan te passen aan de uitspraak van het Hof!"
Wij houden u op de hoogte!

